

VIII. XIZMATLAR

2022- yil yanvar-mart oylarida bozor xizmatlari ishlab chiqarishning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha hajmi 2 194,4 mlrd. so'mni tashkil qildi va 2021- yil yanvar-mart oylariga nisbatan o'sish 112,5 foizni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha bozor xizmatlari ishlab chiqarish (2022- yilning yanvar-mart oylari uchun)

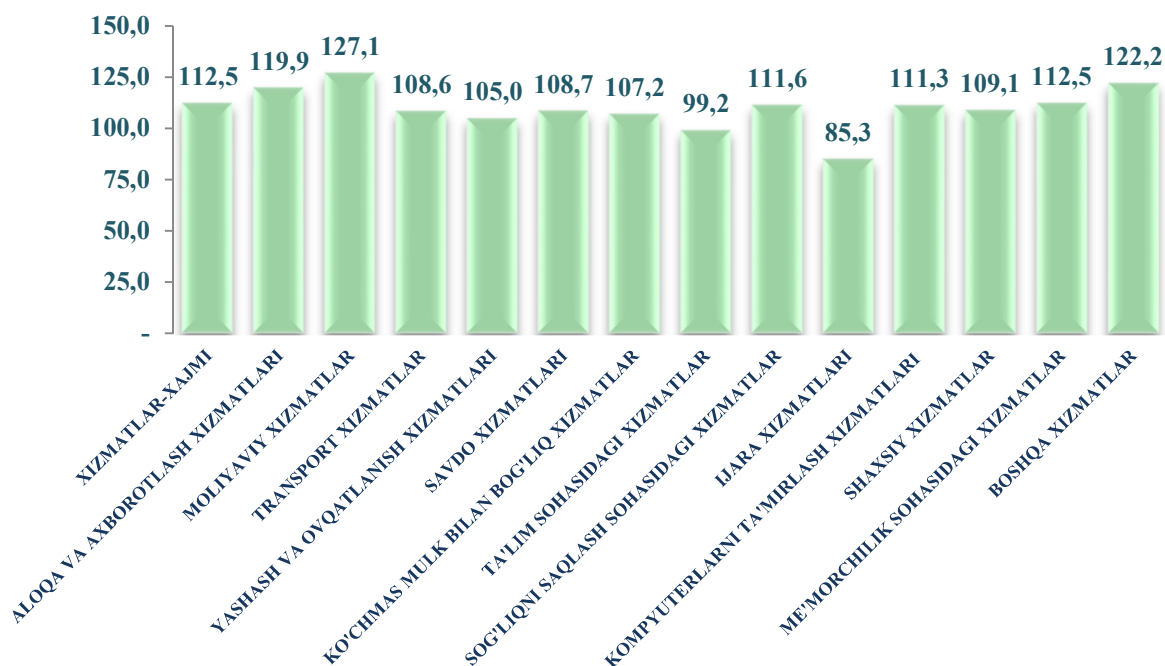
	<i>mlrd. so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, %</i>	<i>Jamiga nisbatan %</i>
Xizmatlar – jami	2 194,4	112,5	100,0
<i>shu jumladan asosiy turlari bo'yicha:</i>			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	119,7	119,9	5,4
moliyaviy xizmatlar	469,2	127,1	21,4
transport xizmatlari	471,9	108,6	21,5
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	452,6	107,9	20,6
yashash va ovqatlanish xizmatlari	37,8	105,0	1,7
savdo xizmatlari	585,9	108,7	26,7
ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	65,0	107,2	3,0
ta'lim sohasidagi xizmatlar	87,8	99,2	4,0
sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	46,4	111,6	2,1
ijara xizmatlari	40,7	85,3	1,9
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	91,3	111,3	4,2
shaxsiy xizmatlar	75,3	109,1	3,4
me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	42,3	112,5	1,9
boshqa xizmatlar	61,1	122,2	2,8

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida yuqori hajm savdo xizmatlari (585,9 mlrd. so'm), transport xizmatlari (471,9 mlrd. so'm), moliyaviy xizmatlar (469,2 mlrd. so'm), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (119,7 mlrd. so'm) ga to'g'ri keladi.

Eng kichik hajm, yashash va ovqatlanish xizmatlari (37,8 mlrd. so'm), ijara xizmatlar (40,7 mlrd. so'm), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (46,4 mlrd. so'm) ga to'g'ri keladi.

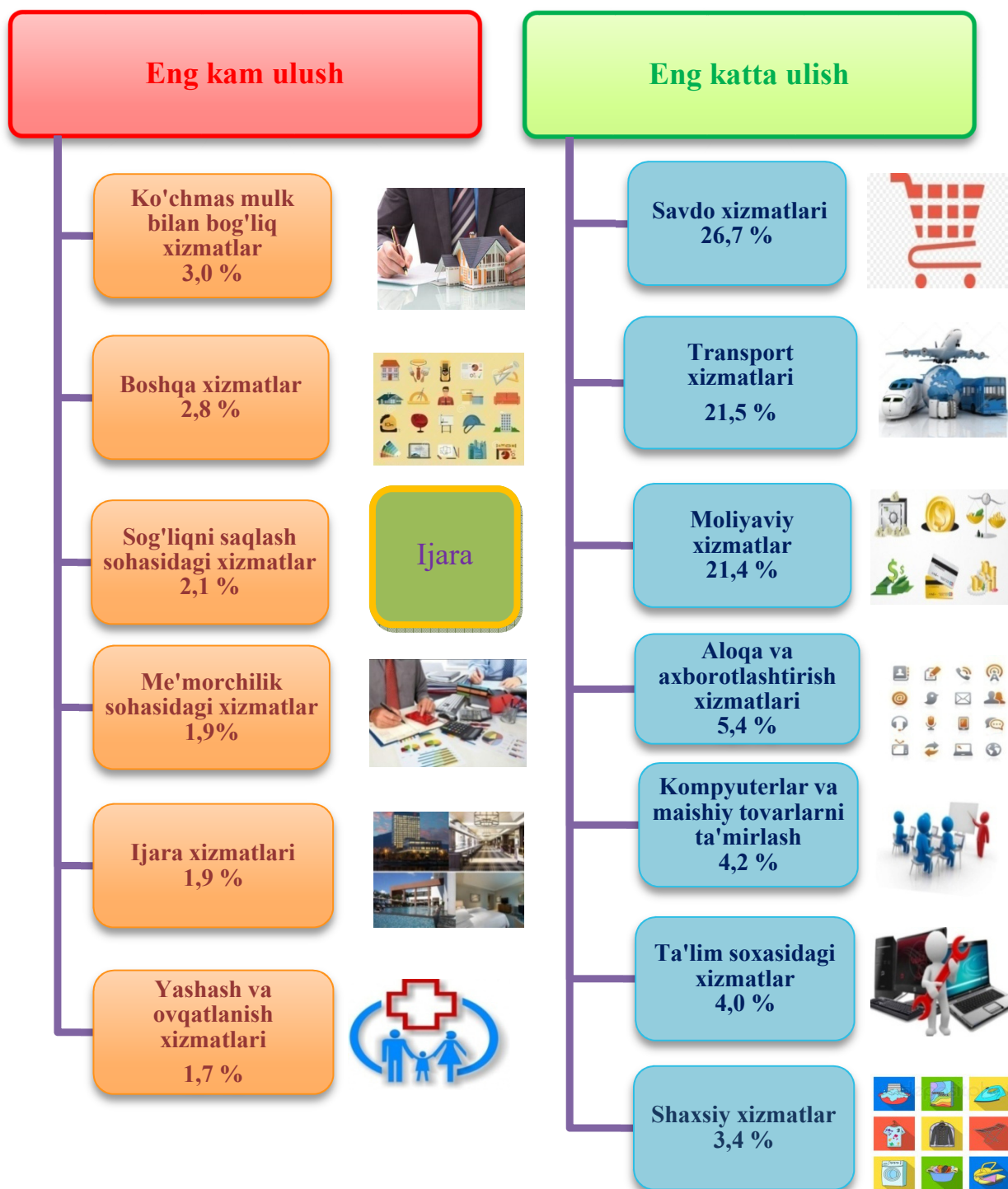
Shuningdek, moliyaviy xizmatlar (127,1 %), boshqa xizmatlar (122,2 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (119,9 %), me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (112,5 %), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (111,6 %), o'sish sur'atlari yuqori bo'ldi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2022-yil yanvar-mart oylari uchun)**

Xizmatlar tarkibida savdo xizmatlari – 26,7 % ulush bilan etakchi o'rinni egallaydi. Xozirgi vaqtda savdo sohasi iste'molchilarning bozor talabini shakllantirish jarayonida faol ishtirokchi xisoblanadi. Bugungi kunda savdo xizmatlari mamlakat iqtisodiyotida ko'rsatilayotgan xizmatlar umumiy hajmining sezilarli qismini tashkil etadi. Respublikada zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalangan holda chakana savdo tarmoqlari faol rivojlanmoqda.

2022- yil yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (26,7 %), transport xizmatlari (21,5 %), moliyaviy xizmatlar (21,4 %) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (5,4 %) to'g'ri keladi.

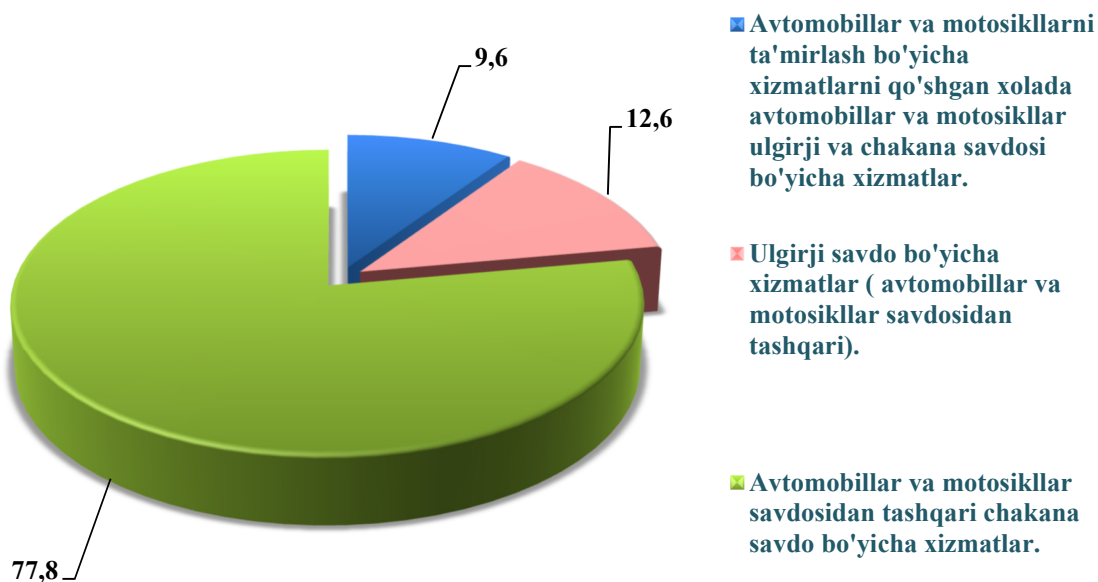
Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlar yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (1,7 %), ijara xizmatlar (1,9 %), shuningdek Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (1,9 %) ga to'g'ri kelgan.

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda viloyatda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko'rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta'sir ko'rsatadi. Xizmatlarning xilma-xilligi aholining katta qismini hayot sifati va farovonligini yaxshilash imkonini beradi.

2022- yil yanvar-mart oylarida savdo xizmatlari hajmi 585,9 mlrd. so'mga teng bo'ldi. Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 26,7 % ni tashkil etdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlarining hajmi 99,5 mln. so'mga oshdi.

Savdo xizmatlarining tarkibi (2022- yil yanvar-mart oylari uchun)

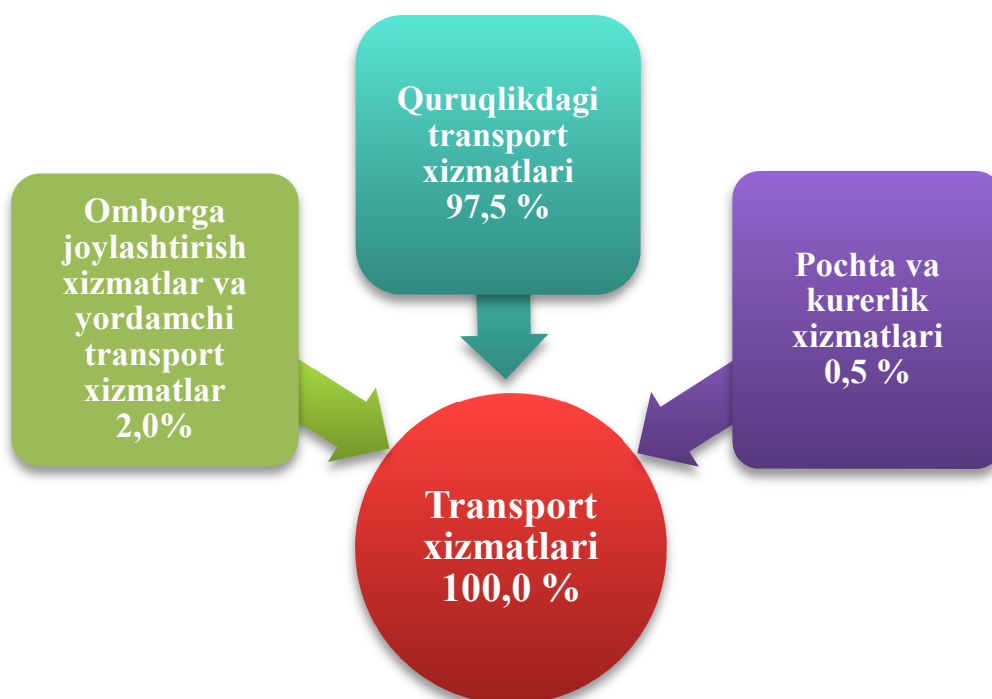
Savdo xizmatlari tarkibida avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar katta salmoqqa ega bo'lib, uning ulushi 77,8 % ni tashkil etadi.

Ulgurji savdo bo'yicha xizmatlarning (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) ulushi 12,6 % ga etdi.

Avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar umumiy savdo xizmatlari hajmida 9,6 % ni egallaydi.

Transport xizmatlarining umumiy hajmida quruqlikdagi transport xizmatlari – 97,5 %, omborga joylashtirish xizmatlar va yordamchi transport xizmatlari – 2,0 %, pochta va kurerlik xizmatlari – 0,5 % ni tashkil etadi.

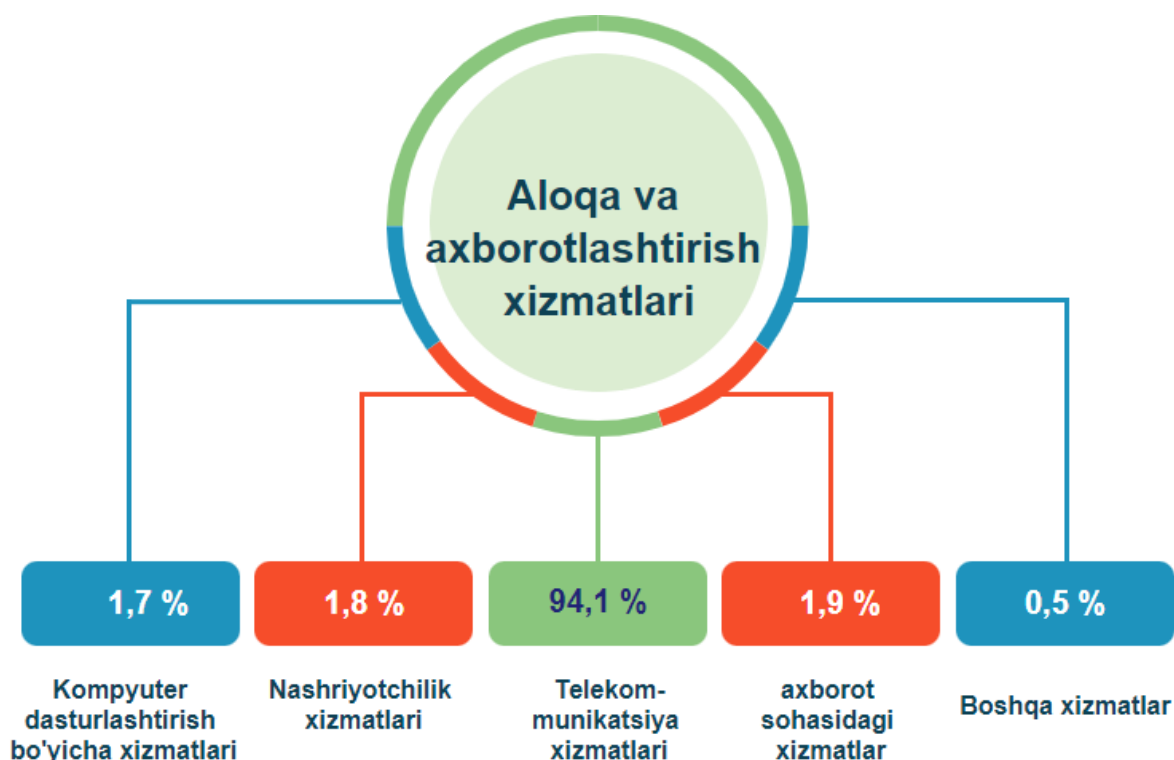
**Transport xizmatlarining tarkibi % da
(2022-yil yanvar-mart oylari uchun)**

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo'ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashuvida hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo'lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta'sir ko'rsatadi.

**Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi,%
(2022- yil yanvar-mart oylari uchun)**

2022-yil yanvar-mart oylarida viloyat bo‘yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 119,7 mlrd. so‘mga teng bo‘lib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘shish sur‘ati 119,9 % ni tashkil etdi. Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 5,4 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (94,1 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet, yo‘ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hissasiga to‘g‘ri keladi.

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta‘minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo‘shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug‘urta tashkilotlariga ko‘rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e‘tibor qaratilmoqda.

Zamonaviy bank xizmatlari ko‘rsatish, jumladan “raqamli” banklar va chakana xizmatlar ko‘rsatishga ixtisoslashgan bank bo‘linmalarini tashkil etish uchun innovatsion bank texnologiyalarini joriy qilish, masofadan turib bank xizmatlarini ko‘rsatish, to‘lov tizimini yanada rivojlantirish moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga yordam beradi.

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, %

(2022-yil yanvar-mart oylari uchun)

Natijada, 2022-yil yanvar-mart oylarida ko'rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 469,2 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'sish 127,1 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi 90,6 % ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta xizmatlarining ulushi 5,8 % ni, yordamchi moliyaviy faoliyat 3,6 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar 81,0 % ulush bilan etakchilik qilmoqda. Yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 19,0 % ga to'g'ri keladi.

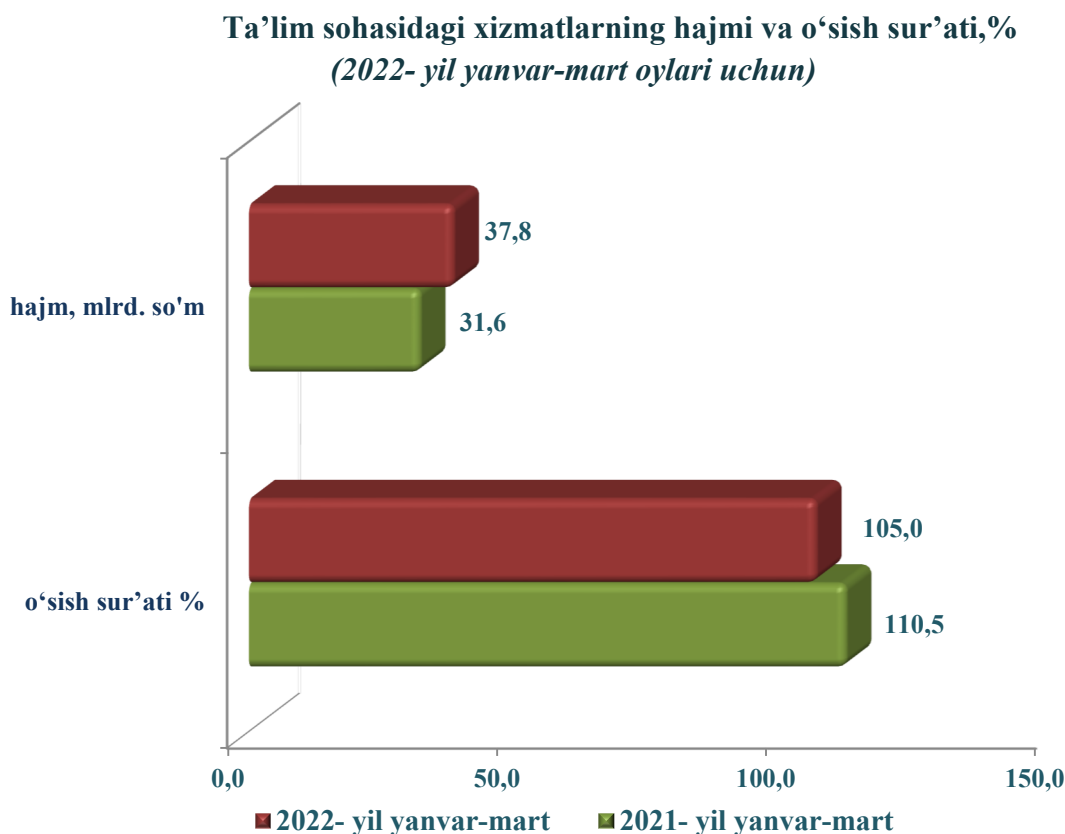
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning tarkibi, %

(2022-yil yanvar-mart oylari uchun)

2021- yil yanvar-mart oylari bilan taqqoslanganda yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar ulushining ko'payish omillaridan biri viloyatda turizm faoliyatini rivojlantirish xisoblanadi. Jahonga mashhur Xiva shahrining tarixiy yodgorliklari, zamonaviy shaharlar, O'zbekistonning betakror tabiati, noyob milliy taomlari, shuningdek, xalqimizning betakror mehmondo'stligi sayohatchilarni o'ziga jalb qiladi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 105,0 % ni tashkil etdi.

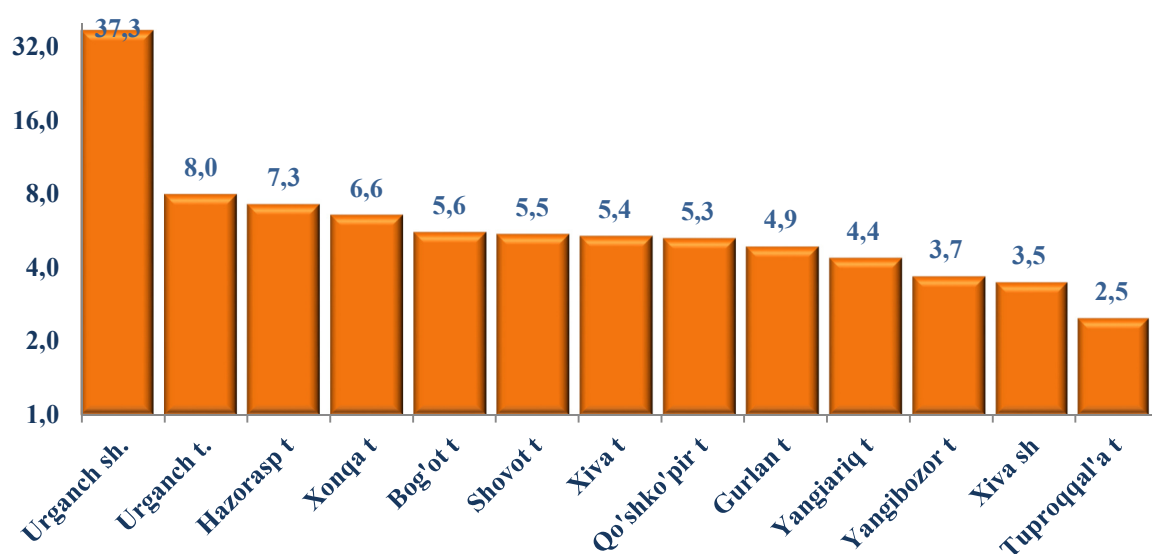
Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan tub islohotlar birinchi navbatda ong va fikrlashdagi ijobiy o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlab, ma'naviyatni yuksaltirishga hissa qo'shadi. 2022 yilning yanvar-mart oylarida ta'lim sohasida ko'rsatilgan xizmatlar hajmi 87,8 mlrd.so'mga teng, o'sish sur'ati esa 99,2 % erishildi.

O'tgan yilning yanvar-mart oylari bilan taqqoslanganda ta'lim sohasidagi xizmatlarning hajmi 8,1 mln. so'mga oshdi.

**2022- yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar kesimida ko'rsatilgan
xizmatlar hajmi**

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Xorazm viloyati	2 194,4	112,5	100,0
Urganch shahri	819,7	112,9	37,3
Xiva shahri	78,2	111,4	3,5
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	123,2	117,6	5,6
Gurlan	106,9	109,9	4,9
Qo'shko'pir	115,6	112,0	5,3
Urganch	174,7	109,0	8,0
Hazorasp	160,8	105,7	7,3
Tuproqqal'a	54,5	129,1	2,5
Xonqa	144,0	109,6	6,6
Xiva	117,9	120,7	5,4
Shovot	120,0	112,4	5,5
Yangiariq	97,1	110,8	4,4
Yangibozor	81,8	113,7	3,7

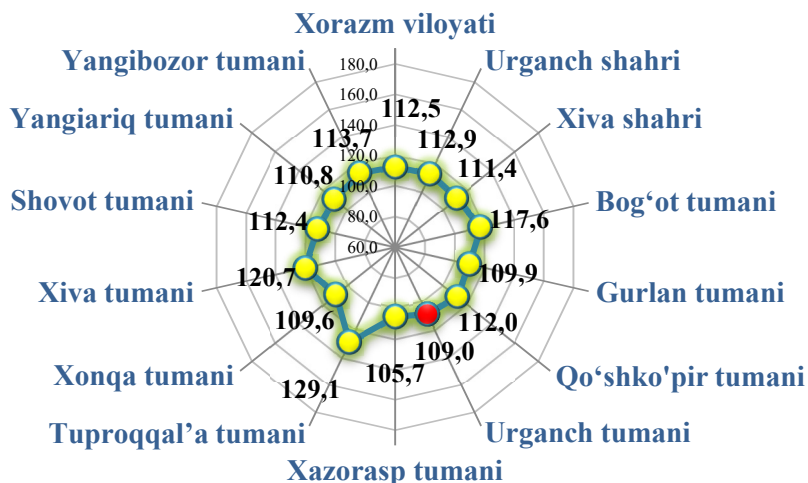
**Viloyat bo'yicha xizmatlarning umumiy hajmida shahar va tumanlarning ulushi
(2022- yil yanvar-mart oylari uchun)**

Xizmatlar sohasining rivojlanishida eng katta ulush Urganch shahri (37,3 %), Urganch (8,0 %), Hazorasp (7,3 %), Xonqa (6,6 %) tumanlarida kuzatilmoqda.

Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Yangibozor tumani (3,7 %), Xiva shahri (3,5 %), Tuproqqal'a tumani (2,5 %) egallaydi.

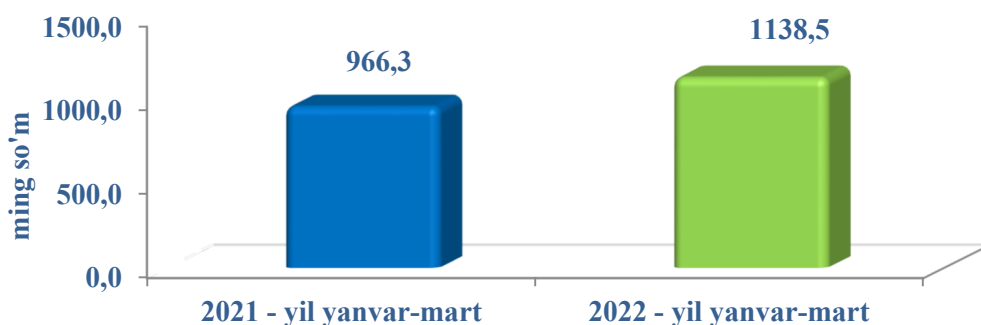
Hududlar bo'yicha bozor xizmatlarining o'sish sur'ati, %
(2022-yil yanvar-mart oylari uchun)

2021- yil yanvar-mart oylariga nisbatan, 2022-yil yanvar-mart oylarida eng yuqori o'sish sur'atlari Tuproqqal'a tumani (129,1 %), Xiva tumani (120,7 %), va Bog'ot tumanida (117,6 %) qayd etildi.

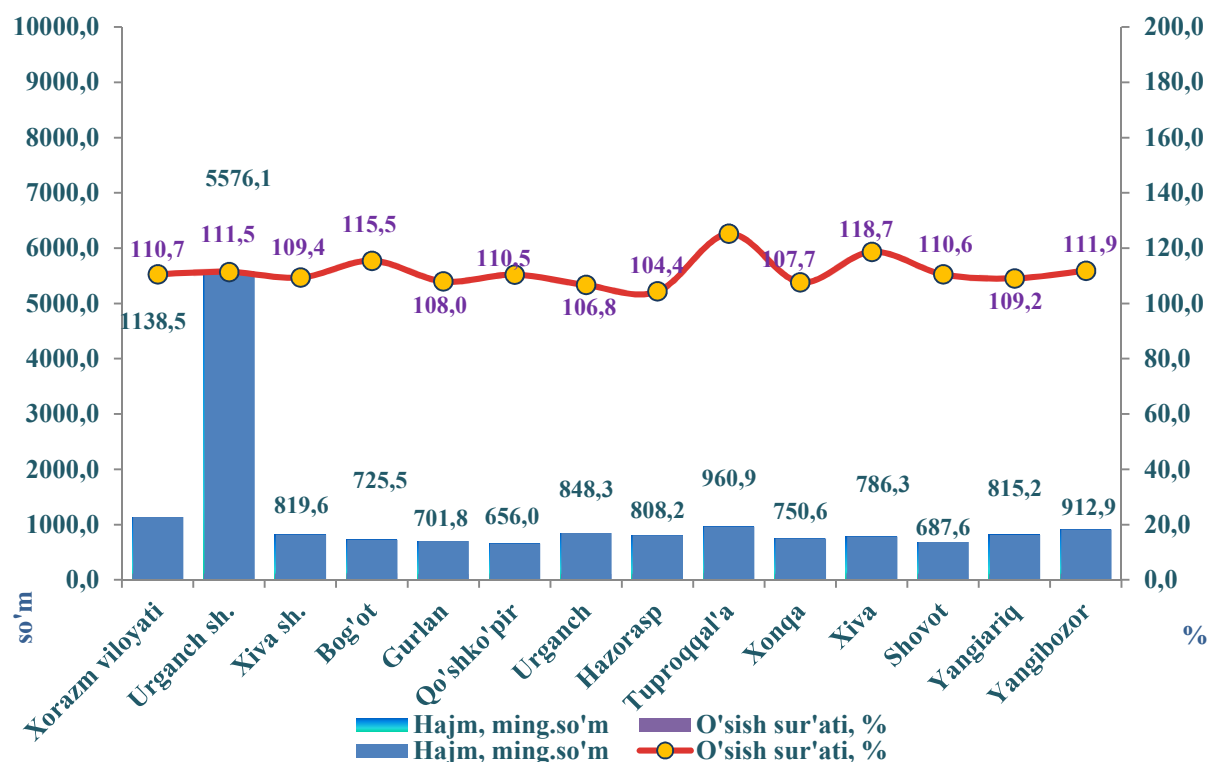
Xorazm viloyatida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda. Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2021- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 172,2 ming so'mga oshib, 1 138,5 ming so'mga teng bo'ldi. O'sish sur'ati 110,7 % qayd etildi.

Viloyat bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatkichlar
(2022- yil yanvar-mart oylari uchun)

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirish uchun eng muhim shartlardan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan bozor islohotlarining ijobiy natijalari xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish, jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal etishda uning rolini oshirish bilan uzviy bog‘liqdir.

Shahar va tumanlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o‘shish sur‘ati

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Urganch shahrida (5576,1 ming so‘m), Tuproqqa‘la tumani (960,9 ming so‘m), Yangibozor tumanida (912,9 ming so‘m) va Urganch tumani (848,3 ming so‘m) ga to‘g‘ri keladi.

Hududlar o‘rtasida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng past ko‘rsatkich Qo‘shko‘pir (656,0 ming so‘m), Shovot (687,6 ming so‘m) va Gurlan (701,8 ming so‘m) tumanlarida kuzatildi.

2021- yil yanvar-mart oylariga nisbatan, 2022-yil yanvar-mart oylarida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining eng yuqori o‘shish sur‘atlari Tuproqqal‘a tumanida (125,3 %) va Xiva tumanida (118,7 %) qayd etildi.